

Ministerstvo hospodárstva SR
Mlynské nivy 44/A
827 15 Bratislava 212

Ministerstvo dopravy a výstavby SR
Námestie slobody 6
P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava

V Bratislave dňa 19.09.2022

Vec: Celoeurópsky solárny mandát predstavuje rýchle riešenie pre zníženie cien energií a zníženie závislosti Slovenskej republiky na ruskom zemnom plyne

Vážený pán minister Hirman, vážený pán minister Doležal,

Európska iniciatíva pre solárne strechy, navrhnutá Európskou komisiou ako kľúčová časť plánu REPowerEU, predstavuje jedinečnú príležitosť pre posilnenie európskej nezávislosti od zemného plynu a ostatných fosilných palív, rýchlejšiu implementáciu obnoviteľných zdrojov energií do energetického mixu, a zníženie cien energií pre občanov členských štátov Európskej únie.

V súčasnej bezprecedentnej energetickej kríze trpia následkom zvyšujúcich sa cien energií tak domácnosti aj priemyselné odvetvia. Nárast cien navyše vedie k inflácii a ďalším makroekonomickým výzvam. Na druhej strane solárne fotovoltaické panely zaznamenali výrazný pokles cien za posledné roky. Výrobné náklady elektriny zo solárnej energie sú výrazne nižšie než aktuálne maloobchodné ceny elektriny. Inštalácia solárnych panelov na budovách dokáže drasticky znížiť cenu elektrickej energie pre domácnosti a priemysel, a zároveň posilní európsku energetickú konkurencieschopnosť a odolnosť.

Každý nainštalovaný solárny panel efektívne nahrádza ruský zemný plyn využívaný pri výrobe elektrickej energie. Očakávaný nárast kapacity solárnych panelov o 39 GW nahradí až 4,6 miliárd metrov kubických importovaného plynu. Elektrifikované kúrenie poháňané energiou zo solárnych panelov predstavuje revolučné riešenie pre vykurovanie domácností v nadchádzajúcich zimných obdobiach bez využitia tradičných fosilných palív. Bezodkladná implementácia solárnych panelov a elektrifikovaného kúrenia je kľúčová pre zaistenie nezávislosti od dodávok ruského zemného plynu. Podľa Spoločného vedeckého centra Európskej komisie dokážu solárne strechy pokryť až 25% európskej spotreby elektriny. Okrem podpory energetickej bezpečnosti môže tiež táto iniciatíva vž dosiahnutí klimatickej neutrality.

Solárne panely sa na pôde EÚ tešia najväčšej verejnej podpore zo všetkých zdrojov energií. Podľa štúdie vykonanej spoločnosťou YouGov podporuje výstavbu nových solárnych panelov na budovách vo svojom okolí až 81% Európanov, pričom 68% podporuje inštaláciu solárnych zariadení na všetkých novopostavených budovách.

Z týchto dôvodov Vás vyzývame, aby ste podporili zavedenie povinnej inštalácie solárnych zariadení na budovách („solárny mandát“) v rámci revízie Smernice o energetickej hospodárnosti budov (EPBD), ktorú v súčasnosti pripravuje Európska rada. Mandát poskytne stavebným spoločnostiam a realizátorom usmernenie, ktoré potrebujú pre efektívnu a urýchlenú integráciu solárnych zariadení do svojich obchodných modelov. Taktiež sa zvýši miera spolupráce medzi stavebným sektorom a inštalatérmi solárnych zariadení, vrátane zvýšenia kvalifikácie a školení personálu z oboch odvetví. Mandátom sa navyše urýchli a zaistí priamy prístup občanov k bezpečnému a spoľahlivému zdroju čistej elektriny bez potreby ďalších administratívnych procesov. Všetky tieto opatrenia zapríčinia, že sa znížia nepriame náklady spoločností venujúcim sa inštalácii solárnych zariadení, spoločenské náklady energetickej tranzície,

a vytvorí to benefity pre občanov i podniky. Iniciatíva sa pritom inšpiruje už existujúcimi ambicióznymi opatreniami, ktoré prijali niektoré európske štáty.

Počiatkové náklady pre inštaláciu solárnych panelov na budovách nebudú pre domácnosti s nízkym alebo stredným príjmom a pre malé alebo stredné podniky prekážkou. Pre ich zníženie alebo úplné odstránenie je možné vziať si výhodné a podporované úvery pre inštaláciu obnoviteľných zdrojov energie, alebo využiť inovatívne modely typu „energia ako služba“, ktoré inštalatéri solárnych panelov už ponúkajú.

SolarPower Europe ako najväčšia európska asociácia pre podporu využívania solárnej energie a Slovenská asociácia fotovoltického priemyslu a OZE (SAPI) spoločne veria, že pre maximálne využitie vyššie uvedených príležitostí je pri vyjednávaní o revízii EPBD a zavedení solárneho mandátu kľúčové dosiahnuť nasledovné nastavenie:

1. Solárny mandát by sa mal vzťahovať aj na budovy, ktoré prechádzajú vhodnou obnovou. Jedná sa najmä o hĺbkové obnovy, v rámci ktorých sa obnovuje obálka budovy a ktoré značne zvýšia jej spotrebu elektriny. Toto je rýchlo implementovateľné opatrenie, ktoré prináša benefity bez rizík a bolo už prijaté niekoľkými členskými štátmi EÚ.
2. Mandát by mal byť rozšírený na všetky nerezidenčné budovy bez ohľadu na ich veľkosť alebo podlahovú plochu, vrátane relevantnej infraštruktúry, akou sú napríklad prístrešky pre autá. Všetci verejní, obchodní i priemyselní odberatelia tak budú mať prístup k lacnej solárnej elektrine, čo zníži ich náklady na energiu.
3. Výnimky z povinnosti by mali byť udeľované na základe ekonomických a nie technických indikátorov. Môže sa napríklad jednať o disproporčne dlhú dobu návratnosti, napríklad takú, ktorá presahuje 20 rokov. Neustávajúce inovácie solárnych technológií zaručujú možnosť inštalácie na rôzne typy budov. Výnimky založené na dobe návratnosti odstraňujú komplexnosť vychádzajúcu z technických kritérií budov.
4. Pre odstránenie možných prekážok pri inštalácii solárnych striech by mali členské štáty, a na regionálnej úrovni samosprávy, vedieť vyhodnotiť svoje potreby na získanie inštalátorov solárnych technológií a zaistiť im potrebné školenia a výcviky. Nárast inštalovaného výkonu strešných solárnych panelov si navyše vyžaduje neustále plánovanie rozvoja distribučných sústav, finančnú motiváciu pre ich prevádzkovateľov, aby umožnili integráciu distribuovaných zdrojov energie, a tiež úplnú implementáciu trhu s flexibilitou.
5. Členské štáty by mali vytvoriť podporné schémy pre: a) inštaláciu solárnych zariadení spojenú s vhodnou rekonštrukciou budov, b) zníženie zriaďovacích investícií do solárnych panelov zo strany domácností s nízkym alebo stredným príjmom a malé a stredné podniky, a to za využitia dotácií aj pôžičiek, c) pritiahnutie záujmu inštalátorov solárnych zariadení prostredníctvom stimulov na individuálnej a podnikovej úrovni. Do konca roku 2026 môžu byť financie poskytnuté plánom REPowerEU využité prostredníctvom Národných plánov obnovy a odolnosti. Od roku 2027 budú na inštaláciu solárnych zariadení vyčlenené ďalšie európske a národné fondy.

Sme pripravení spolu s vami viesť ďalšie a detailnejšie diskusie k danej téme.

S úctou,

V mene SolarPower Europe a SAPI:



Ing. Ján Karaba, MSc.
Riaditeľ SAPI